

โครงการที่ 1 ลดการใช้น้ำของหน่วยงานในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความเป็นมา

เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรน้ำในปัจจุบันได้มีผลกระทบเป็นอย่างมากและจะส่งผลกระทบต่อเนื่องในระยะยาว ซึ่งมีสาเหตุหลักของปัญหามาจากการขาดความร่วมมือและขาดจิตสำนึกที่ดีต่อการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างรู้คุณค่า ตลอดจนรัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้มีการอนุรักษ์ พัฒนา และส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความสมดุลกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ตลอดจนกำหนดมาตรการประหยัดพลังงานของประเทศและตระหนักถึงความสำคัญของ "ทรัพยากรน้ำ" ซึ่งเป็นพลังงานหมุนเวียนที่สะอาดและการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ ที่ผ่านมาประเทศไทยได้ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งอย่างต่อเนื่องโดยมีสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล แหล่งน้ำธรรมชาติถูกบุกรุกและตื้นเขิน ความต้องการน้ำที่เพิ่มมากขึ้นตามสัดส่วนจำนวนประชากร แหล่งเก็บน้ำไม่เพียงพอรวมทั้งประชาชนยังขาดความตระหนักในการใช้ประโยชน์จากน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้อย่างฟุ่มเฟือยและขาดการอนุรักษ์ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในด้านน้ำเสียและปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรน้ำในปัจจุบันมีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันกับทุกคนในสังคมเป็นอย่างมาก

จากข้อมูลค่าใช้จ่ายการใช้น้ำที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเก็บรวบรวมในรายการต่างๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2559 ดังนี้

รายการ/ปีงบประมาณ	2557	2558	2559
ค่าน้ำประปา	50,308,131.00	57,312,180.97	62,709,659.53

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำโครงการลดการใช้น้ำของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้นักเรียน ผู้ปกครอง กลุ่มผู้ใช้น้ำในครัวเรือน ตลอดจนประชาชนทั่วไป เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและการอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้งปลูกกระแสและสร้างค่านิยมในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า โดยมีการปรับพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามแนวทาง ลด ละ เลิกจนเกิดเป็นนิสัยเพื่อไปสู่แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนได้ในที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความตระหนักในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำ

เป้าหมาย

สำนัก/หน่วยงานในส่วนกลาง จำนวน 25 สำนัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 225 เขต สถานศึกษา จำนวน 30,717 แห่ง

ระยะเวลา

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – วันที่ 30 กันยายน 2560

แนวทางการดำเนินงาน

1. สำนักการคลังและสินทรัพย์วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายค่าน้ำประปาของปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 , ปี 2558 และ ปี 2559

2. สำนัก/หน่วยงานในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดำเนินการตามมาตรการในการใช้น้ำอย่างประหยัด ดังนี้

2.1 รวบรวมข้อมูลการใช้น้ำที่ผ่านมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

2.2 จัดทำมาตรการประหยัดน้ำในสำนักงาน

2.3 สำรวจ ซ่อมแซมและปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ที่ชำรุด ในกรณีติดตั้งใหม่จะใช้อุปกรณ์ที่ช่วยในการประหยัดน้ำ

2.4 รมรงค์สร้างจิตสำนึกในการประหยัดน้ำอย่างจริงจังและต่อเนื่องด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ติดสติ๊กเกอร์ประชาสัมพันธ์ ติดสัญลักษณ์ คำขวัญจัดบอร์ดนิทรรศการ หรือให้ความรู้โดยการจัดอบรม

2.5 จัดอบรมเรื่องการประหยัดน้ำให้แก่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น แม่บ้าน คนขับรถยนต์ เป็นต้น

2.6 นำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดไปใช้ประโยชน์ เช่น รดน้ำต้นไม้ เป็นต้น

2.7 จัดบันทึกผลการตรวจวัดน้ำและค่าใช้จ่ายเป็นประจำทุกเดือน พร้อมเผยแพร่ให้บุคลากรในองค์กรทราบ เช่น การติดป้ายประกาศผลการใช้น้ำประจำเดือน หรือผ่านบอร์ดอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

2.8 รายงานข้อมูล

2.9 วิเคราะห์ข้อมูลปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยรายคนต่อเดือน / ต่อปีเปรียบเทียบก่อนและหลังโครงการ

2.10 จัดทำรายงานสรุปผลการลดการใช้น้ำ พร้อมข้อเสนอแนะสำหรับปีต่อไป

เป้าหมายผลผลิต

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถลดค่าใช้จ่ายในภาพรวมระดับกรม ได้อย่างน้อยร้อยละ 5 จากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในงบประมาณ พ.ศ. 2559

ผลลัพธ์

1. สามารถลดค่าใช้จ่ายค่าน้ำและมีการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมอื่นๆ
2. ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ลดการปล่อยน้ำเสียออกสู่ภายนอก

โครงการที่ 2 ลดค่าใช้จ่ายค่าไปรษณีย์

ความเป็นมา

ในแต่ละปีงบประมาณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าใช้จ่ายค่าไปรษณีย์สูงเพิ่มขึ้น เนื่องจากการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานต่าง ๆ ยังคงใช้วิธีการรับ - ส่งทางไปรษณีย์ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีค่าใช้จ่าย จำนวน 27,889,935.97 บาท และปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีค่าใช้จ่ายจำนวน 28,863,872.47 บาท เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนเงิน 974,936.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.5 ซึ่งปัจจุบันสำนักในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดมีวิธีการรับ - ส่งเอกสาร หนังสือราชการหลากหลายช่องทาง เช่น ระบบ SMART OBEC , e - office , AMSS เว็บไซต์ของหน่วยงานและช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อลดค่าใช้จ่ายค่าไปรษณีย์ได้

จากข้อมูลค่าใช้จ่ายค่าไปรษณีย์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเก็บรวบรวมในรายการต่างๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2559 ดังนี้

รายการ/ปีงบประมาณ	2557	2558	2559
ค่าไปรษณีย์ ส่วนกลาง	25,273,188.61	27,899,935.97	28,863,872.47

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะการลดค่าใช้จ่ายค่าไปรษณีย์ สามารถลดค่าใช้จ่ายได้อย่างน้อย ร้อยละ 5 จากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในปีก่อน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเสนอแผนเพิ่มประสิทธิภาพด้านค่าใช้จ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โครงการที่ 2 ลดค่าใช้จ่ายค่าไปรษณีย์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทุกสำนัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาดำเนินการลดค่าใช้จ่ายในรายการค่าไปรษณีย์ ในภาพรวมระดับกรมให้ลดได้อย่างน้อย ร้อยละ 5 จากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

เป้าหมาย

สำนัก/หน่วยงานในส่วนกลาง จำนวน 25 สำนัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 225 เขต สถานศึกษา จำนวน 30,717 แห่ง

ระยะเวลา

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – วันที่ 30 กันยายน 2560

แนวทางการดำเนินงาน

1. สำนักการคลังและสินทรัพย์วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายค่าไปรษณีย์ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 , 2558 และ ปี 2559
2. กำหนดมาตรการลดค่าใช้จ่ายค่าไปรษณีย์โดยให้ทุกสำนัก/หน่วย ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด จัดส่งหนังสือราชการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ผ่านระบบ SMART OBEC , e - office , AMSS เว็บไซต์ของหน่วยงาน และช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ
3. แจ้งสำนัก/หน่วยงาน ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนด
4. กำกับ ติดตาม การดำเนินงานเพื่อให้เกิดการลดค่าใช้จ่ายค่าไปรษณีย์ตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง
5. จำแนกเอกสารหนังสือราชการที่ควรจัดส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือจัดส่งทางไปรษณีย์ตามความเร่งด่วนโดยไม่มีการจัดส่งซ้ำซ้อนหลายช่องทาง
6. ควบคุม ตรวจสอบงานที่จัดส่งทางไปรษณีย์
7. รายงานผลการดำเนินการลดค่าใช้จ่ายที่แสดงผลการดำเนินงานที่เกิดจากการดำเนินงานตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ

เป้าหมายผลผลิต

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถลดค่าใช้จ่ายในภาพรวมระดับกรม ได้อย่างน้อยร้อยละ 5 จากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในงบประมาณ พ.ศ. 2559

ผลลัพธ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถลดค่าใช้จ่ายค่าไปรษณีย์ได้อย่างต่อเนื่องและนำงบประมาณที่ลดได้ไปใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โครงการที่ 3 การปรับปรุงกระบวนการงานด้านการประชุม อบรม สัมมนา

ความเป็นมา

ในแต่ละปีงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการลงทุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการประชุม/อบรม/สัมมนา โดยมีค่าใช้จ่ายในการประชุมอบรมสัมมนาโครงการต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และแต่ละโครงการจะมีวิธีการดำเนินงานและใช้จ่ายงบประมาณ ในลักษณะเดียวกัน คือ การระดมผู้เกี่ยวข้องเข้ามารับการประชุม/อบรม/สัมมนา และจ่ายงบประมาณในโครงการเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าที่พัก โดยขาดการวิเคราะห์ว่าวิธีดำเนินงานที่เหมาะสมสำหรับ แต่ละงาน/โครงการหรือไม่ เพราะในข้อเท็จจริงแล้วบางงาน/โครงการอาจจะมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่เหมือนกันหรือซ้ำซ้อนกันหรืออาจใช้วิธีการประชุม/อบรม/สัมมนา ที่ใช้งบประมาณที่น้อยกว่าการระดมผู้เกี่ยวข้องเข้ามารับการประชุม/อบรม/สัมมนา ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าที่พัก เช่น การประชุม/อบรม/สัมมนาโดยการประชุมทางไกลโดยใช้วิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ เป็นต้น ดังนั้น หากผู้รับผิดชอบแต่ละงาน/โครงการได้มีการวางแผนการประชุม/อบรม/สัมมนา บุคลากรร่วมกันเพื่อเลือกวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม โดยให้บรรลุตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ตามเนื้อหาหลักสูตรก็จะสามารถลดค่าใช้จ่ายลงได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทุกสำนักในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ได้มีการวิเคราะห์/เลือกวิธีการดำเนินงานและบูรณาการ การประชุมอบรมสัมมนาบุคลากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเดียวกันภายในหน่วยงาน โดยวางแผนการประชุมร่วมกัน มีปฏิทินปฏิบัติงานชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามเนื้อหาหลักสูตร และลดค่าใช้จ่าย

เป้าหมาย

สำนัก/หน่วยงานในส่วนกลาง จำนวน 25 สำนัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 225 เขต สถานศึกษา จำนวน 30,717 แห่ง

ระยะเวลา

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – วันที่ 30 กันยายน 2560

แนวทางการดำเนินงาน

1. สำนัก/หน่วยงานในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณา กำหนดรูปแบบวิธีการประชุมเพื่อพิจารณาโครงการจำเป็นต้องดำเนินการ ไม่เกิดความซ้ำซ้อน สามารถลดจำนวนวันและลดค่าใช้จ่ายงบประมาณให้มีความเหมาะสม โดยการพิจารณาการบูรณาการงานที่มีเป้าหมายเดียวกัน หลักสูตรเดียวกันหรือคล้ายกัน งานในลักษณะเดียวกัน หรือปรับเปลี่ยนวิธีการประชุมเป็นการประชุมทางไกลโดยใช้วิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์

2. ผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการประชุม อบรม สัมมนา
3. ผู้รับผิดชอบโครงการประชุม อบรม สัมมนา แต่งตั้งคณะทำงาน
4. คณะทำงานประชุม อบรม สัมมนา วิเคราะห์เนื้อหา หลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็น
5. ดำเนินการจัดประชุม อบรม สัมมนา ตามรูปแบบที่กำหนด

6. ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

7. รายงานผลการดำเนินงาน

เป้าหมาย ผลผลิต

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนัก/หน่วยงานในส่วนกลาง จำนวน 25 สำนัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 225 เขต สถานศึกษา จำนวน 30,717 แห่ง สามารถลดค่าใช้จ่ายในการประชุมอบรมสัมมนาโดยการพิจารณาการบูรณาการงานที่มีเป้าหมายเดียวกัน หลักสูตรเดียวกันหรือคล้ายกันงานในลักษณะเดียวกัน หรือปรับเปลี่ยนวิธีการประชุมเป็นการประชุมทางไกลโดยใช้วิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์

ผลลัพธ์

สำนักในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา สามารถลดค่าใช้จ่ายในการประชุม/อบรม/สัมมนา เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายซึ่งสามารถนำงบประมาณส่วนที่ลดลงนี้ไปดำเนินการในเรื่องที่สำคัญจำเป็นอื่น ๆ ที่เป็นนโยบายเร่งด่วนและไม่มียกงบประมาณรองรับได้ จึงถือได้ว่าเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

โครงการที่ 4 การปรับปรุงกิจกรรมยกเลิกขั้นตอนกระบวนการด้านระบบงานสารบรรณ

หลักการและเหตุผล

งานสารบรรณ เป็นงานที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงาน ดังนั้นทุกหน่วยงานจะต้องมีการวางระบบให้รัดกุมเพื่อให้งานสารบรรณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะเป็นงานที่จะต้องสัมพันธ์กับบุคคลและหน่วยงานอื่น ๆ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดกระบวนการของงานสารบรรณเพื่อให้ทุกคนทราบและถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ระเบียบงานสารบรรณจึงมีความจำเป็นมาก นอกจากนั้นการจัดหนังสือเข้าเป็นระบบตามระเบียบงานสารบรรณจะให้ประโยชน์แก่หน่วยงานเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการตรวจค้นเอกสารสามารถดำเนินการได้สะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูง และระเบียบงานสารบรรณจะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้าน การประสานงานแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณได้กำหนดรูปแบบและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับหนังสือไว้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้การติดต่อสื่อสารหรือการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ สะดวกและรวดเร็วขึ้น

ปัจจุบันหน่วยงานงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานด้านสารบรรณ ตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษา การยืม ตลอดจนถึงการทำลายเอกสารมากขึ้น และถือเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อองค์กรเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน การพัฒนางานด้านสารบรรณนำนวัตกรรมทางด้านการบริหารมาใช้ในปฏิบัติงาน โดยใช้เทคนิควิธีการนำเอกสารทางราชการมาจัดทำเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ปัญหาการทำงานรูปแบบเดิม ซึ่งมีความซ้ำซ้อน และมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานหลายขั้นตอนทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรของทางราชการ อีกทั้งยังใช้เวลามากสำหรับการค้นหาเอกสารของทางราชการ การพัฒนาเอกสารระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบ Smart Obec จะนำไปสู่การจัดเก็บ การรับ การส่งและให้บริการเอกสารราชการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทัวถึง ประหยัดทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติและบุคลากร และยังสามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้เสนอโครงการปรับปรุงงานด้านกระบวนการสารบรรณเพื่อจัดทำแผนเพิ่มประสิทธิภาพ ประจำปีงบประมาณ 2560 ขึ้น

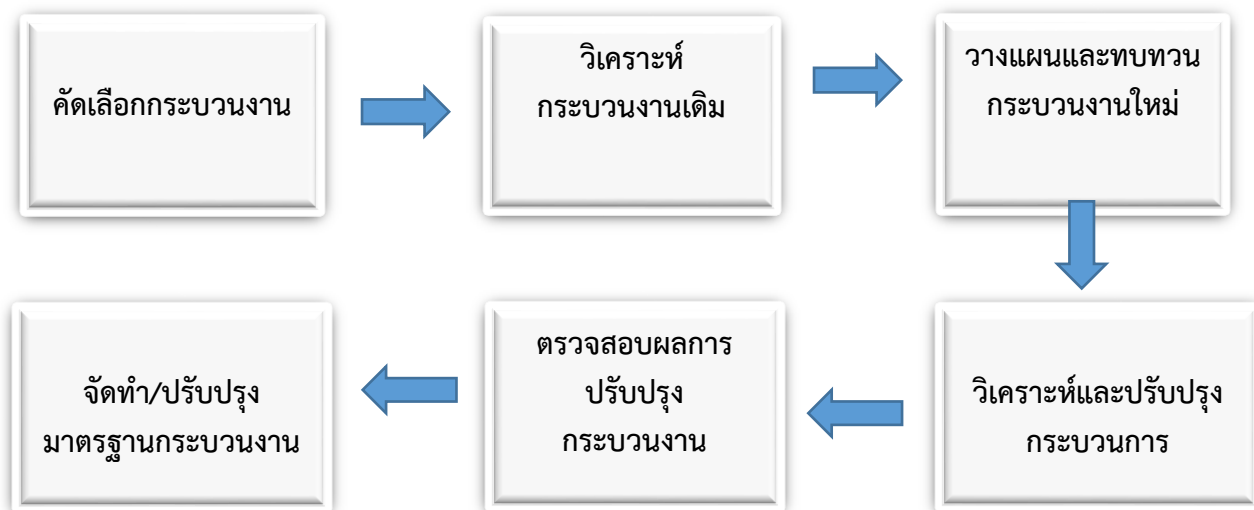
วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีระบบการการ รับ – ส่ง หนังสือราชการอย่างเป็นระบบด้วยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย
2. เพื่อปรับปรุงกระบวนการระบบสารบรรณให้มีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาและลดต้นทุนต่อหน่วยในการปฏิบัติงาน

ระยะเวลา

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – วันที่ 30 กันยายน 2560

แนวทางการปรับปรุงกระบวนการ

เป้าหมายผลผลิต

1. ปรับปรุงกระบวนการระบบสารบรรณ(การรับ – ส่ง) หนังสือราชการของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ลดค่าใช้จ่ายในการจัดกระบวนการระบบงานสารบรรณ (การรับ – ส่ง) หนังสือราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลลัพธ์

สำนักในส่วนกลางทุกสำนัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถปรับปรุงกระบวนการด้านระบบงานสารบรรณเพื่อลดต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต

โครงการที่ 5 การพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษา (โครงการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานเดิม)

หลักการและเหตุผล

การปฏิรูปการศึกษาของไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมามีผลทำให้ประเทศไทยมีการลงทุนทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยภาครัฐมีสัดส่วนในการลงทุนมากที่สุด รวมทั้งทุกภาคส่วนก็มีการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ไม่มาก

ในปี พ.ศ.2551-2553 ได้เริ่มมีการจัดทำบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาเพื่อเข้าใจถึงแหล่งที่มาของทรัพยากรและการกระจายทรัพยากรเหล่านั้นทั้งในภาพรวมและในระดับต่างๆซึ่งจะมีประโยชน์มากต่อการกำหนดนโยบาย โดยเฉพาะในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ แนวทางการจัดสรรทรัพยากรไปใช้ให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษา และการใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาตลอดจนบ่งบอกถึงความเพียงพอของทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการลงทุนด้านการศึกษา ผลตอบแทนของการลงทุนระดับต่างๆและความเข้าใจต่อบทบาทของภาคส่วนต่างๆที่จะกำหนดบทบาทของภาครัฐที่เหมาะสมในอนาคต ทั้งนี้ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปี พ.ศ. 2554-2556 ด้วยซึ่งพบว่า ภาครัฐมีบทบาทในด้านการบริการทางการศึกษา มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี การสนับสนุนอาหารเสริม (นม) โครงการอาหารกลางวัน ตลอดจนการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา โดยส่วนใหญ่ใช้ไปในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสัดส่วนที่สูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด แม้ว่าจำนวนนักเรียนจะมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ในปี 2556 พบว่ารายจ่ายในการศึกษาขั้นพื้นฐานคิดเป็นร้อยละ 64 ของรายจ่ายทั้งหมด ทรัพยากรเพื่อการศึกษาถูกใช้ในกิจกรรมต่างๆ เป็นสัดส่วนสูงอันดับแรกได้แก่ การผลิตนักเรียนและบัณฑิต ร้อยละ 63 (ส่วนใหญ่เป็นค่าจ้างและเงินเดือนครู เงินอุดหนุนรายหัว ค่าหนังสือเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน และค่าอุปกรณ์การเรียน) การบริหารจัดการ ร้อยละ 15 (ใช้เป็นค่าตอบแทนผู้บริหาร และค่าสาธารณูปโภค) เงินกู้ยืม/ทุนเพื่อการศึกษา ร้อยละ 7 รายจ่ายเพื่อการลงทุน ร้อยละ 6 และกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอน (หลักสูตร สื่อ) ร้อยละ 4

จากข้อค้นพบ พบว่า 1) ประเทศไทยใช้ทรัพยากรการศึกษาในระดับสูง แต่ผลลัพธ์ที่ได้ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ 2) แนวทางการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาของรัฐบาลยังไม่เป็นธรรมเท่าที่ควร 3) ลักษณะการกระจายทรัพยากรของภาครัฐสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่สอดคล้องกับระดับความยากจนของจังหวัด และพบว่า ต้นทุนต่อหน่วยสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กมีต้นทุนต่อหน่วยสูงกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ สะท้อนการประหยัดต่อขนาด นอกจากนี้ ต้นทุนต่อหน่วยในพื้นที่ซึ่งมีสถานะทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกันยังมีความแตกต่างกันอย่างมาก สะท้อนความแตกต่างในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา หรือมีประสิทธิภาพในการใช้จ่ายที่ค่อนข้างแตกต่างกันมาก

จากข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย พบว่า การสร้างความเป็นธรรมของการจัดการทรัพยากร ควรปฏิรูประบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวตามสภาพความจำเป็นของผู้เรียนและพื้นที่ควรปฏิรูปการจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาเพื่อเด็กยากจน และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณควรปรับรายจ่ายต่อหัวที่เหมาะสมควรแตกต่างกันไปตามขนาดของโรงเรียน เพิ่มให้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก และลดลงสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ

นอกจากข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของโครงการบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 3 ยังมีผลการศึกษาของโครงการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านงบประมาณการศึกษาในประเทศไทย ที่ยืนยันว่าระบบการเงินและบัญชีของโรงเรียนมีความหลากหลาย ไม่มี

ระบบและวิธีการบันทึกการรับจ่ายเงินงบประมาณที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้โรงเรียนยังขาดบุคลากรด้านการเงินและบัญชี ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรพัฒนาและจัดหาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการเงินและการบัญชี และพัฒนาระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ให้กับโรงเรียนในสังกัด ตลอดจนให้โรงเรียนรายงานผลการใช้จ่ายทางการเงินทุกปีเพื่อเพิ่มธรรมาภิบาล ตลอดจนเป็นการตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือโรงเรียนอีกทางหนึ่ง

ในปีงบประมาณ 2559 สำนักนโยบายและแผนได้จัดทำ โครงการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้มีระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ในการกำกับ ติดตามการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้โรงเรียนทุกโรงเรียนรายงานข้อมูลทางเว็บไซต์ จำนวน 2 ครั้ง คือภาคเรียนที่ 2/2558 และภาคเรียนที่ 1/2559 และได้ใช้ข้อมูลดังกล่าวรายงานต้นทุนหน่วยปฏิบัติ (Operating Unit Cost :OUC) ตามแบบที่สำนักงานงบประมาณกำหนด

ในปีงบประมาณ 2560 สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาแล้วเห็นว่าการสร้างธรรมาภิบาลในด้านการเงินให้กับโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญ การมีบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญ ในการพัฒนาระบบทรัพยากรของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ และสามารถดำเนินการปฏิรูปการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลได้อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานในการกำกับ ติดตามการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดทำต้นทุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมาย

สถานศึกษา จำนวน 30,717 โรงเรียน

ระยะเวลา

ปีงบประมาณ 2560 (1 ตุลาคม – 30 กันยายน 2560)

แนวทางการดำเนินงาน

1. ประชุมคณะทำงานจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดทำแบบการเก็บข้อมูลและแนวทางในการดำเนินการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. แจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทราบรูปแบบ วิธีการ ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บ และช่วงเวลาในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล
3. สถานศึกษารายงานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ <https://e-budget.jobobec.in.th> จำนวน 2 ครั้ง (ภาคเรียนที่ 2/2559 และภาคเรียนที่ 1/2560) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำกับ ติดตามให้โรงเรียนรายงานข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยให้รายงานครั้งที่ 1 ภายในวันที่ 15 เมษายน 2560 และครั้งที่ 2 ภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2560
4. นำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมายผลผลิต

1. สถานศึกษาทุกแห่งรายงานข้อมูลครบถ้วน และถูกต้องตามกำหนดเวลา
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งตรวจสอบข้อมูลในระบบบัญชีของสถานศึกษา และกำกับติดตามให้โรงเรียนรายงานตามเวลาที่กำหนด
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีข้อมูลบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลลัพธ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัด